

Jitka Šrámková
redaktorka MF DNES

Učí chemii a přírodopis, je z něj hvězda YouTube

Cena pro inspirativní pedagogy Global Teacher Prize Czech Republic zná letošní vítěze. Na druhé místo porota vybrala učitele přírodopisu a chemie Petra Curka ze Základní školy Blatenská v Horažďovicích. Porota ocenila kvalitní a promyšlenou distanční výuku i to, že finalisté dokázali smysluplně využívat zajímavé aplikace, že často s žáky pracovali ve skupinách a že i přes obrazovku dokázali navázat se žáky vztah.

„Po uzavření škol jsem sednul k počítači a hned jsem začal nahrávat výuková videa,“ uvedl Petr Curko, který se může pochlubit více než dvěma miliony zhlédnutí svých výukových pomůcek na serveru YouTube.

Co pro vás znamenala distanční výuka? Interaktivní prvky jste používal už předtím?

Jsem relativně mladý učitel a už na vysoké škole v Českých Budějovicích, kterou jsem dokončil před pěti lety, jsme byli hodně vedeni k tomu, abychom používali techniku. Učitelé nám říkali, že je v tom budoucnost a v covidové krizi se ukázalo, že měli pravdu. Během svých hodin využívám třeba dotykovou tabuli. Ještě před distanční výukou jsme z dotačního projektu ministerstva školství Šablony nakoupili pro žáky notebooky.

Jak s notebooky děti pracují?

Moje hodiny jsou různorodé. Někdy probíhá klasická výuka, někdy týmová práce, práce ve skupinách, často jsme v laboratoři. Notebooky se hodí, když začínáme nové téma, pak totiž žáci dohledávají informace, statistiky, grafy, zkrátka to, co pro ně připravím.

Aby se naučili hledat informace na internetu?

Přesně tak. Já jim dávám těžké otázky, takže musí použít při hledání speciální frázi nebo se k odpovědi musí náročněji proklikávat, čímž se zvyšuje jejich gramotnost.

Podle hesla zbytečně nememorovat, když se vše se dá najít na internetu?

Já spíš říkám, zlatá střední cesta. Paměť by se podle mě měla v mladém věku trénovat, takže to mám půl napůl. U některých kapitol vyžadují, aby je žáci uměli nazpaměť. Týká se to důležitých látek, kam patří třeba znalosti o buňce nebo o lidském těle.

Překvapila vás distanční výuka, nebo se dá říci, že to, co jste dělali na noteboocích ve třídě, jste přesunul do rodin?

Tak to je. Ale nedá se říci, že by mě distanční výuka nepřekvapila. Překvapilo mě, že se zavřely školy. A protože mám hodiny hodně založené na diskusi, tak ty se zpočátku nahrazovaly hůře.

Ve vyhodnocení soutěže se píše, že i přes distanční výuku vaši žáci pracovali ve skupinách. To je možné?

Existují programy, kdy si žáky můžeme rozdělit do skupin a oni komunikují pouze spolu. S prodlužující se distanční výukou se totiž hodně firem vrhlo na výrobu aplikací pro práci ve skupinách. Žáky jsem mohl ve skupince kontrolovat a na závěr jsme mohli hovořit hromadně. Musím říci, že práce ve skupinách žáků v době distance bavila asi nejvíc. Brali to tak, že mají volnější, mohou si mezi sebou povídat, protože sociální kontakt jim hodně chyběl. Odvedli práci a při tom si povídali, nechávali jsme je.

Na YouTube je mnoho vašich výukových videí. Jak se to stalo?

Abych efektivitu výuky zlepšil, týden po uzavření škol jsem sednul k po-

čítači a výuková videa jsem začal nahrávat. Čekal jsem, že školy budou zavřené maximálně měsíc, ale ukázalo se, že to byl běh na dlouhou trať. Na začátku jsem se rozhodoval, jestli videa uzamknu jen pro svoji školu, nebo jestli je dám k dispozici i veřejnosti. Trochu jsem se totiž obával, že dávám hlavu na špalek a že mě může někdo zkritizovat. Nakonec jsem si řekl, třeba to někomu pomůže.

Kolik máte zhlédnutí?

Za celou dobu distanční výuky mají videa určitě přes dva miliony zhlédnutí.

To je úspěch, nebo ne?

Moje videa na chemii a na biologii měla docela velký ohlas. Zpočátku byla ale kvalita šilená. Když si dnes

pustím první videa, trochu se za ně stydím, ale později se to člověk naučí. Koupil jsem si totiž novou techniku, mikrofon a podobně, pak už videa měla úroveň. Abych odstranil přeřečky, začal jsem je také stříhat. Musel jsem se to naučit za pochodu.

Takže covidová krize vám přinesla to, že jste se naučil nové věci?

Mnoho učitelů si zlepšilo technic-

Když si dnes pustím první videa, trochu se za ně stydím, ale později se to člověk naučí.

kou zdatnost. Já mám techniku hodně rád, takže jsem v tom uměl docela plavat. Ale třeba natáčení nebo stříhání je speciální věc, kterou jsem se musel naučit. Opatřil jsem si stříhací program. Na YouTube jsem si našel návody, jak s ním pracovat, a podle nich jsem se to naučil.

Zaznamenal jste pozitivní odezvu od žáků?

Určitě. Největší ohlas byl před prázdninami v první covidové vlně. Tehdy jsem dostával skoro každý den děkovný mail. Byly od učitelů, žáků, rodičů, a to i z jiných škol. Strašně mě to potěšilo, snažil jsem se odpovědět na každý. Zrovna včera mi psala do mailu holčina, že díky mě odmaturovala. Takže videa někteří používají i jako přípravu k maturitě.

Jsou výsledky vašich žáků srovnatelné s dobou, kdy neprobíhala distanční výuka?

V posledním týdnu jsem si dělal statistiku a jsem poměrně překvapený tím, že výsledky z 95 procent odpovídají době předcovidové. Ptal jsem se i svých kolegů a také nezaznamenali žádné výkyvy. Jedničkáři, kteří jdou za svým snem, pracovali perfektně. Slabší žáci měli slabší výkony. Ale našlo se pár jednotlivců, kteří ve škole pracovali výborně a když se dostali do domácího prostředí, zlenivěli a jejich sešup byl třeba o stupeň. Naopak introvertním žákům distance vyhovovala. Holčinu, která šla výkonnostně hodně nahoru, mám ve třídě a budu jí dávat pochvalu na vysvědčení. Podávala totiž excelentní výkony. Předtím měla dvojky, trojky a

teď bude mít skoro samé jedničky, doslova vystřelila nahoru.

Ale nebylo to spoluprací s rodiči?

To si nemyslím, jedná se o tichou dívku, která se moc neprojevuje. Je strašně fajn, hodná, ale má ráda svůj klid, svoje pohodlí. Vyhovovalo jí prý to, že si mohla plnit úkoly, když měla chuť. Když měla dlouhodobý úkol, sedla k němu třeba v deset hodin večer.

Teď se mluví o tom, že odhadem dvacet procent učitelů je vyhořelých. Jak jste na tom vy?

Musím konstatovat, že jsem asi poprvé unavený. Možná to bude znít jako klišé - mě práce učitele hrozně baví, naplňuje mě. Ale snad poprvé se těším na prázdniny. Distanční výuka mě zkrátka stála hodně úsilí, hodně sil, ale vyhoření určitě necítím. I proto, že jsem byl na vysoké škole upozorněn, že jsem typický adept na vyhoření neboli takový ten nadšenec, který do toho lidově řečeno vletí a pak ho to semele. Dávám si tedy pozor.

Dodržujete zásady psychohygieny.

Ano. Rady mých profesorů z vysoké školy jsem si vzal k srdci a na toto hodně dbám.

Vyhoření vám nehrozí, protože víte, kdy přestat?

Přesně tak, ale únavu cítím a musím říci, že i ostatní kolegové, když se na ně podívám, tak toho mají také docela dost.

Když to srovnáte s dobou před covidem, pracoval jste třeba o třetinu víc hodin nebo dvakrát tolik?

Byly dny, kdy jsem pracoval třeba dvanáct hodin denně. Dopoledne jsem odučil online hodiny, potom jsem šel točit video nebo dvě a večer jsem opravoval a komunikoval. O třetinu víc hodin bych napočítal určitě. Mnoho lidí si myslí, že učitelé seděli doma a měli to lidově řečeno na pohodu. Možná se taková našla, ale pro ty, kteří to mysleli vážně, byla distance mnohem náročnější.

